

YAŞLI VE EMEKLİ İKEN YAŞAMINI YİTİRENLERİN EŞLERİNE DESTEKLİĞİ

Emekli iken yaşamını yitiren desteğin, yardım ve hizmet ederek eşine destekliğı kabul olunmalıdır.

Dava, trafik kazası nedeniyle desteğin ölümünden dolayı uğranılan maddi ve manevi zararın ödetilmesi istemine ilişkindir. Emekli iken yaşamını yitiren desteğin, emekli de olsa, kalan ömrü süresinde, ev ve çarşı pazar işleri gibi günlük işleri yaparak, aile bütçesine asgari ücret düzeyinde katkı sağlayacağı göz önüne alınıp net asgari ücret üzerinden davacı eş yararına destekten yoksun kalma tazminatı hesaplatılması gerekir.

Yerel mahkemece açıklanan yön gözetilmeyerek, yerinde olmayan yazılı gerekçeyle, davacı eşin destekten yoksun kalma tazminatı isteminin tümünden reddedilmiş olması, usul ve yasaya uygun düşmediğinden kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD.17.06.2010, E.2009/10653 - K.2010/7338

“Destek” kavramının yalnızca parasal katkı şeklinde anlaşılması gerekmez. Yaşlılık veya hastalıkta ya da ihtiyaç duyulan diğer durumlarda yapılan ev işleri, bakım gibi hizmet ve yardımlar da destek kavramı içerisinde sayılır.

79 yaşında ölen destek olay tarihinde gelir getiren bir işte çalışmasa bile, eşine vereceği desteğin asgari ücret üzerinden hesaplanması gerekir.

Dava, trafik kazası sonucu ölüm nedenine dayalı maddi ve manevi tazminat istemine ilişkindir. Mahkemece istem kısmen kabul edilmiş, karar davacılar ve davalılar tarafından temyiz edilmiştir.

Davacılar murislerinin trafik kazası sonucu ölümü nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatı ve manevi tazminat istemişlerdir. Mahkemece 79 yaşında ölen desteğin tanık beyanları dikkate alındığında fiilen çalıştığına dair bilgi ve belge olmadığı bu nedenle destek tazminatı hesaplaması yapılamayacağı gerekçesiyle maddi tazminat istemi reddedilmiş manevi tazminat istemi ise kısmen kabul edilmiştir.

“Destek” kavramının yalnızca parasal katkı şeklinde anlaşılması gerekmez. Yaşlılık veya hastalıkta ya da ihtiyaç duyulan diğer durumlarda yapılan ev işleri, bakım gibi hizmet ve yardımlar da destek kavramı içerisinde sayılır. BK'nun 45. maddesi gereğince bu tür hizmet ve yardımlar da destek kabul edilip bunların karşılığı olarak maddi tazminat ödenmesi gerekir.

Buna göre 79 yaşında olan desteğin olay tarihinde gelir getiren bir işte çalıştığı ispatlanmasa bile yukarıda belirtilen şekilde eşine vereceği desteğin asgari ücret üzerinden hesaplanması gerekirken, bu yönler üzerinde durulmadan yazılı gerekçe ile maddi tazminat isteğinin tümünden reddedilmiş olması doğru görülmemiş, bu nedenle kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD.17.04.2008, E.2007/8981 - K.2008/5368

Destek emekli olduğuna göre, bu dönemde başka bir işte çalıştığı kanıtlanırsa o gelirin esas alınması, böyle bir iddia kanıtlanmaz ise, eşine emekli maaşı dışında, asgari ücret düzeyinde bir destek sağlayabileceğinin kabulü gerekir.

Davacı eş desteğinin ölümü nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatı isteminde bulunmuştur. Ölen eş emekli hakim olup başka bir işinin olup olmadığı anlaşılammaktadır. Davacı eşin destek tazminatı hesaplanırken emekli aylığı esas alınarak hesap yapılmıştır. Destek emekli olduğuna göre emekli olduktan sonra bu dönemde başka bir işte çalıştığı kanıtlanırsa o gelirin esas alınması, böyle bir iddia ileri sürülmez veya kanıtlanmaz ise mirasçısı olan eşe emekli maaşı dışında ancak asgari ücret düzeyinde bir destek sağlayabileceğinin kabulü gerekir. Bu durum karşısında davacının yoksun kaldığı destek tazminatının desteğin ek gelirine göre veya ek geliri ispatlanamaz ise asgari ücret esas alınarak hesaplanması gerekir. Açıklanan yön gözetilmeden desteğin emeklilik maaşına göre destek hesabının yapılması ayrı bir bozma nedenidir.

4.HD.16.10.2008, E.2008/11467 - K.2008/11898

Desteğin emeklilik dönemindeyken yaşamını yitirdiği anlaşıldığına göre, ev işlerine yapacağı katkı (hizmet) gözetilerek net asgari ücret esas alınmak suretiyle hesaplanacak destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilmelidir.

Dava, trafik kazası nedeniyle desteğin ölümünden dolayı destekten yoksun kalma tazminatı ile manevi tazminat istemine ilişkindir. Kural olarak, eşin ölümü durumunda onun desteğinden yoksun kalan diğer eş yararına destekten yoksun kalınan süre ile sınırlı olarak Borçlar Yasasının 45/2 maddesi gereğince destekten yoksun kalma tazminatına hükmedilir.

Mahkemece benimsenen bilirkişi raporunda desteğin bir sosyal güvenlik kurumundan aldığı emekli aylığı destek geliri olarak kabul edilmiş ve davacının uğradığı destekten yoksun kalma tazminatı bu gelire göre belirlenmiştir. Desteğin ölmeden önce net asgari ücret düzeyinden daha fazla bir geliri olduğu kanıtlanamadığına göre, hiçbir yasal dayanağı olmadığı halde emekli aylığına göre destekten yoksun kalma tazminatı hesaplanması doğru değildir. Desteğin emeklilik dönemindeyken yaşamını yitirdiği anlaşıldığında göre, ev işlerine yapacağı katkı (hizmet) gözetilerek net asgari ücret üzerinden hesaplanacak destekten yoksun kalma zararına hükmedilmek üzere kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD. 24.06.2008 E. 2007/11168 K. 2008/8629

Desteğin, davacı eşine pasif dönemde destek vermeyeceğinin kabulü hayatın olağan akışına aykırıdır.

Mahkemece, davacı eşin emekli maaşı alacağı gerekçesiyle pasif dönem zararı hesaba katılmamıştır. Oysa, destek zararı ölenin pasif dönemini de kapsar. Desteğin, davacı eşine pasif dönemde destek vermeyeceğinin kabulü hayatın olağan akışına aykırıdır. Davacı eşin pasif dönemdeki artırımsız destekten yoksun kalma zararının da belirlenerek sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile pasif dönem zararının reddedilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup kararın bozulması gerekmiştir.

4.HD.20.02.2009, E.2008/7818 - K.2009/2466

Desteğin ileri yaşta olması, yardım ve hizmet ederek, ev işlerini yaparak destek sağlamasına engel değildir.

Yerleşmiş içtihatlar göre, bedelsiz olarak başkasının bakımını sağlayan ya da ona yardım eden kimse destek sayılmıştır. Bu yardım değişik şekillerde olabilir. Destek yalnız başkasına yaşamak için gerekli ihtiyaçları sağlayan yada bunların temini için para veren kimse değildir. Bu hizmetleri görmek suretiyle çalışmasını doğrudan doğruya başkalarına tahsis eden kimse de destektir. O nedenle yalnızca ev işlerini gören bir kadın da kocasının desteği sayılabilir. Trafik kazasında ölen desteğin 1932 doğumlu olması,onun destek olamayacağına gerekçe olamaz. Mahkemece, davacı sağ eşin, ne kadar tazminat isteyebileceğinin tesbiti için uzman bilirkişiden rapor alınarak sonucuna göre karar verilmesi gerekirken, yazılı gerekçe ile sağ eşin destekten yoksun kalma tazminatı isteminin reddi doğru görülmemiş, hükmün davacı eş yararına bozulması gerekmiştir.

11.HD.13.9.1999, E.1999/4689 - K.1999/6755

Destekten yoksun kalındığının kabul edilebilmesi için, ölüm gerçekleşmemiş olsaydı herhangi bir karşılık beklemeksizin eşya, hizmet, para yoluyla yardım veya bakımın devam edeceğinin kuvvetle muhtemel ve yardımın sürekli ve düzenli olması gerekir.

Dava, davacı ile birlikte yaşadığı bildirilen ve olayda ölen kadın yönünden hükmedilen destek tazminatına ilişkindir. Hükme dayanak yapılan bilirkişi raporunda da değinildiği gibi destek kavramı hukuki değil, fiili bir ilişkiyi ifade ettiğinden önemli olan bir başka kişiye herhangi bir karşılık beklemeksizin (eşya, para, hizmet yoluyla) bakma ve ölüm gerçekleşmemiş olsa idi bu bakımın devam edeceğinin kuvvetle muhtemel olması gerektiğidir.

19.HD.09.12.1993, E.1993/1310 - K.1993/8420

Desteğin yaşı, işi, kazancı, emekli olup olmadığı, çalışma gücü araştırıldıktan sonra alınacak bilirkişi raporuna göre karar verilmelidir.

Dava, trafik kazası nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatına ilişkindir. Tazminatın belirlenmesine ilişkin bilirkişi raporunda desteğin 1934 doğumlu olup 62 yaşında öldüğü benimsenerek hesap yapılmıştır. Oysa dosyada mevcut veraset ilamından ve ceza dosyası kapsamında desteğin 1341 doğumlu olduğu anlaşılmaktadır. Desteğin doğum tarihinin ve yaşının yanlış ele alınarak fazla hesap yapılması doğru görülmemiştir. Mahkemece; desteğin ölüm tarihindeki işi, kazancı, emekli olup olmadığı, gelir getiren bir işte çalışıp çalışmadığı, çalışmaya muktedir olup olmadığı hususları araştırıldıktan sonra yeni bir bilirkişi incelemesi yapılarak varılacak uygun sonuç çerçevesinde bir karar verilmesi gerekirken somut verilere uygun olmayan bilirkişi raporunun hükme esas alınmış olması bozmayı gerektirmiştir.

4.HD.04.10.1999, E.1999/5996 - K.1999/7895

www.TazminatHukuku.com